

Якби ви вчилися так, як треба, то й мудрість би була своя...

**Рушієм національного є дух,
а екзистенцією духу є мова**

(Вільгельм фон Гумбольдт, один з найвидатніших німецьких мислителів та мовознавців)

У 90-х роках я багато часу присвятив мовним питанням будучи активним членом Товариства української мови ім. Шевченка (потім недоречно перенайменованого в товариство «Просвіта»). Про це можна написати чимало спогадів. З того часу пройшло вже понад 10 років, але, на жаль, мовне питання в Україні по-суті залишилося не вирішеним.

Навіть помаранчева влада досить мляво ним займалася. Яскравий приклад: пам'ятаю як один з мовознавців (на жаль, забув прізвище, можливо Віталій Радчук) казав, що прийшли до М. Томенка, віце-премера з гуманітарних питань в 2005 році, з проектом змін до правопису української мови, а той їх відразу «обрубав» словами на кшталт «А навіщо це взагалі потрібно?!». Ось і живемо з радянським правописом, в якому по-суті додали лише літеру «Гг» (та й то лише в деяких маловживаних словах, хоч ця літера мала би широко вживатися при передачі іноземних власних назв).

Як відомо, теперішня влада намагається вирішувати будь-яке питання кардинально. Всі добре відчують наслідки (як правило, дуже сумні для 90 відсотків громадян), але тепер вона взялася за справу ще кардинальніше – ВР прийняла в першому читанні законопроект двох одіозних українофобів «Про засади державної мовної політики» №9073. Очевидно, що закон приймається під вибори з метою повернути ПР електорат Східної та Південної України.

У своїй сутності закон спрямований на забезпечення юридичного права громадян держави (зокрема, і високопосадовців), які мешкають перш за все в Східній та Південній Україні і навіть в столиці (!), не знати державної мови та вимагати скрізь застосовувати російську. А оскільки практично всі етнічні українці російську мову знають (принаймні краще, ніж добра половина теперішніх міністрів знає українську), то наслідок очевидний – українська мова буде загнана в провінційне гетто.

На жаль, політики від опозиційних сил, хоч і мають доступ до деяких ЗМІ (радіо «Ера», 5-го каналу та каналу ТВІ), виявилися некомпетентними та непідготовленими до аргументованої дискусії з такими професійними депутатами-українофобами як

В.Колісніченко, С.Ківалов та В.Кісельов. Більше того такий професійний «борець» за українську мову, як вічний голова товариства «Просвіта» пан Мовчан, виявився професійним зрадником українських інтересів – його 5 червня ніде не було видно.

У зв'язку з цим хочу українцям навести і прокоментувати деякі dokonані факти та аргументи стосовно чергового загострення мовного конфлікту в Україні. Ці факти і аргументи зобов'язані знати депутати від опозиції.

1. Згідно із Всеукраїнським переписом 2001р. 68% (понад дві третини) громадян визнали рідною мовою українську. Це автоматично означає, що російська є рідною щонайбільше для 30 % (бо понад 90 % угорців, румунів, кримських татар, переважна більшість молдаванів та болгар вважають рідною свою національну мову). В той же час депутат В.Кісельов бігає з каналу на канал і безсоромно бреше, що в Україні 47% вважають рідною російську, його опоненти та журналісти не здатні йому елементарно заперечити.

2. Згідно з тим же переписом менше 4 % (330 тис.) росіян в Україні вважають українську рідною, в той час як майже 15 % (понад 5,5 мільйонів !!!) українців вважають російську рідною. Це ж очевидний наслідок русифікації українців протягом багатьох десятиліть. В той же час той же Кісельов скрізь волає, що «74 года у нас не було мовних проблем». Він же не може сказати і таку правду: всі ці 74 роки планомірно змінювався етнічний склад в УРСР, зокрема, частка росіян зросла від 9 % (за даними всесоюзного перепису 1926 року) до 22 % (за даними всесоюзного перепису 1989 року), тобто у майже в 2 з половиною рази !

3. Як відомо, ПР та «прімкнувшиє к нїм» комуністи є послїдовними борцями за «двуязичіє», тобто дві державні мови. Але й тут є очевидна брехня, бо насправді вони за те аби скрізь панувала російська мова, а українська лише була при нїй фіговим листком. Вся країна бачить, що половина уряду України на чолі з прем'єр-міністром НЕ знає української мови, що на всіх телеканалах панують російськомовні телесеріали, що на всіх телешоу панує російська мова, що абсолютна більшість газет виходить російською, що переважна більшість сайтів з доменом UA мають лише російськомовну версію і т.д.

Навіть той же Кісельов проливаючи крокодилячі сльози за тим, що міністр Вакарчук (до речі, автор цих слів досить критично ставиться до багатьох ініціатив цього помаранчевого міністра) заставив випускників шкіл в Криму здавати тести українською мовою, сам себе викриває як прихильника панування російської мови. Справді, якби він був за реальну двомовність, то кримські школярі-випускники, які десять років (!!!) вивчали українську в школі, не повинні би мати жодних проблем з україномовними тестами ! Але ж правда така, що насправді вони в переважній більшості таки НЕ знають української.

4. Згідно з тим же переписом 2001 в Україні 78 % громадян назвали себе українцями. А депутати-крикуни від ПР винайшли, що 73 % вузів в Україні ведуть навчання українською. Навіть якщо би це було і правдою (нема жодних сумнівів, що цифра явно завищена, бо навіть в найбільшому вузі України -- університеті «Київський політехнічний

університет» -- чимало дисциплін читається російською, а деякі і англійською), то є ще резерв у 5 % серед вузів для переходу на державну мову. Зрозуміло чому про мову вузів так переживають ці українофоби, адже українців, які отримали вищу освіту рідною мовою, набагато складніше русифікувати. До речі, нагадаю маловідому статистику ще з передостаннього перепису населення СРСР в 1979р. Тоді на 1000 українців лише 76 мали вищу освіту, в той час як росіян з вищою освітою було 146, тобто в 2 рази більше (див. «Итоги переписи населения СССР 1979 г.», том 4, ч.2). Це ж було елементом державної політики щодо українців -- малограмотних людей легше русифікувати ! Тому теперішні русифікатори записали в своєму законі: «Громадянам України гарантується право отримання освіти державною мовою і регіональними мовами або мовами меншин. Це право забезпечується через мережу дошкільних дитячих установ, загальних середніх, позашкільних, професійно-технічних і вищих державних і комунальних навчальних закладів з українською або іншими мовами навчання, яка створюється у відповідності з потребою громадян згідно з законодавством України про освіту». (ст.20).

Зауважу, що при виконанні цього закону у повному обсязі, його наслідком було би і погіршення становища російської мови принаймні в двох областях – Чернівецькій і Закарпатській. Адже там дві національні меншини, відповідно румуни і угорці (становлять понад 12 % згідно з переписом 2001 р.) отримали би право на офіційну регіональну мову, а російська меншина -- ні. Тобто росіянам (російськомовним) довелося б вивчати дві іноземні для них мови, а їхня мова мала би там стати третьосортною ! Проте добре відомо, що теперішня влада закони виконує лише в тій частині, які їй вигідні. Тому нема жодного сумніву, що у разі прийняття закону найперше витіснять з усіх сфер життя українську мову в Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській, Миколаївській, Одеській, Харківській та Херсонській областях, а також в Києві (в Кримській АР і Севастополі це вже реалізовано і без закону), де росіян понад 10 % згідно з переписом 2001р. І для цього будуть негайно знайдені гроші та відповідні силові засоби впливу щодо противників (як відомо, теперішня влада може заборонити навіть святкувати День Незалежності, як це було 24 серпня 2011 року).

Прийняття ВР цього закону поставить українську націю перед дуже серйозним загрозою русифікації. З другого боку – це буде добрий (хоч і жорстокий) тест на здатність українців не тільки захистити свою мову, культуру, ментальність, але й адаптувати їх до реалій глобалізованого світу 21 століття.

Елементами захисту проти русифікації та адаптації до сучасного світу є багато речей, які легко реалізуються кожним українцем. Наприклад:

1. Зайшов на якийсь потрібний сайт, то перш, ніж щось шукати, витрать кілька секунд аби перейти на його україномовну версію (звичайно, не всі сайти її мають);
2. Вирішив змінити якість програмне обладнання на комп'ютері, то постарайся знайти його українізовану версію (наприклад є українізований Windows 7), не користуйся електронною поштою з доменом RU;
3. Увімкнув (нагадую - це слово не вимовляє президент) телевізор і натрапив на черговий російський телесеріал, то знайди в «ящику» інший канал з чимось більш цікавим;

4. Якщо є зайві гроші, то замість газети «Сегодня» чи російської газети «... в Україні» , купи, наприклад, «Газету по-українськи»... а ще краще піди в книгарню «Є» (тут гарний вибір!) та купи щось почитати українською для душі ;

5. Зайшов у супермаркет купити поїсти чи щось для господарства, то перш, ніж купити, вясни якій мові віддає перевагу виробник на етикетці товару (наприклад, П. Порошенко задля дружби з ПР переклав на російську мову всі надписи великими літерами на коробках цукерок «Рошен») ;

6. Підходячи до каси в супермаркеті сам скажи касиру «Доброго дня» і тоді є реальний шанс, що той у відповідь згадає українську мову (сам тестував в гіпермаркеті «Ашан», до речі, насправді українською мало би бути «Ошан»).

МОВА ЗНИКАЄ, КОЛИ НЕЮ НЕ РОЗМОВЛЯЮТЬ! РОЗМОВЛЯЙ У СВОЇЙ БОГОМ ДАНІЙ КРАЇНІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКОЮ!

Роман Черніга, доктор фізико-математичних наук, професор, м. Київ, [Воля народу](#)